GAZETA KRAKOWSKA

Nro 12.

Z KRAKOWA DNIA 11 LUTEGO 1821 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

Na dwudziestym drugim Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 5 Stycznia 1821 roku.

Sekretarz Seymowy odczytał nadesłane od Rządzącego Senatu odpowiedź i załączony do tego proiekt stósownie do zaproponowanych przez Kommissyą Skarbową Modyfikacyi ułożony w przedmiocie zmnieyszenia podatku osobisto-klassyczno-przemysłowego i podymnego od dymów Włościańskich po lustracyi za Rządu byłego Królestwa Polskiego przybyłych, po oświadczeniu przez JW. Prezyduiącego w Kommissyi Skarbowey Reprezentanta Assessora Seymu Florkiewicza opinii Kommissyi Skarbowey za przyięciem Proiektu.

JW. Marszałek poddaiąc proiekt decyzyi Izby Prawodawczey wyraził, iż gdy żadna z poprzednich Reprezentacyi Narodowey niemiała szczęścia ulżenia ciężarów Kraiu, i udział ten teraźnieyszey Reprezentacyi nastręcza się, radził przeto przyięcie iednomyślnością proiektu do prawa zmnieyszaiącego podatek osobisto-klassyczno-przemysłowy z summy 105,884 do ilości złp. 87,884, a w wszelkich realnościach ziemskich w których ilość podatku podymnego podług odbytey w r. 18 18/19 Lustracyi dymów większą się bydź okazała, ma pozostać nietylko dawna podymnego ilość, ale nadto od każdego przybyłego dymu Włościańskiego bez różnicy nie iuż złp. 10 gr. 15, lecz złp. 4 do Skarbu publicznego opłacanym bydź ma.

Izba Prawodawcza proiekt powyższy iednomyślnie w prawo zamieniwszy, Senatowi Rządzącemu do ogłoszenia przesłać postanowiła.

JW. Reprezentant Librowski z powodu oświadczenia JW. Marszałka że dawnieysze Reprezentacyie niemiały szczęścia ulżyć w podatkach oznaymił, iż w przeszłych Seymach był zniesiony podatek konsumpcyiny i 10 procent przez Duchownych opłacany.

JW. Marszałek obiaśnił przeto, że aczkolwiek podatek konsumpcyiny był zniesiony, w zamian tego został zaprowadzony podatek osobisto-klassyczno-przemysłowy co się równie stósowało i

do drugiego podatku ieden tylko stan Duchowny ciążącego.

JW. Reprezentant Siemoński przymawiając się co do nagród przez Seym przeznaczanych utrzymywał, że gdy ie iest nagroda uważaną za nadgrodę honorową, takiey za rozrzutność brać nie należy, ale za powinność wdzięczności Narodowey bez którey Naród Wolny na cnotach zasady Rządu budujący exystowaćby niemógł.

Następnie Kommissya Seymowo-Skarbowa postępuiąc w spostrzeżeniach swych nad Rachunkami z r. 18¼⁄₁₈ co do dalszych Tytułów czytał te JW. Reprezentant Mąkolski Członek kommissyi Skarbowey.

W Tytule IV. Prowizye i Czynsze Reempcyonalne, co do prowizyi od kapitałów Akademicko - Rządowych znalazła Kommissya Skarbowa, iż zalegaią procenta, i że lękać się trzeba preskrypcyi prowizyi.

JW. Reprezentant Siemoński Członek Kommissyi Skarbowey, czytał co do powyższego Tytułu swoie spostrzeżenia wyrażaiąc, że w Pozycyi 10 reiestru biorczego kassa uczyniła uwagę iż na mocy rozporządzenia Wydziału Dochodów publicznych z dnia 18 Września 1819 r. wstrzymana została exekucya co do prowizyi zalegaiących od kapitału złp. 900 z domu N. 651 któren reskrypt Wydziału odwołuiąc się do uchwały Rządzącego Senatu z dnia 16 Września 1819 polecił kassie uwolnienia Domu N. 651 od opłacania prowizyi od 1000 złp. kapitału dawniey do Akademii należącego, a to z powodu, iż Nabywcy przez publiczną licytacyą domu pomienionego złożyli do Depozytu sądowego całkowitą z sprzedarzy wynikaiącą kwotę, a zatem pretensya ta nie iuż do Właściciela domu N. 651 lecz do Massy szacunkowey ma mieysce, wniósł przeto: a) że Assessora prawnego było obowiązkiem dopilnować się, ażeby Widerkauff taki niebył składany do depozytu, ale ciążył grunt, czyli dom na którym była iego hipoteka, gdyż przez złożenie go nie tylko prowizya za czas w którym zostaie w depozycie dla Skarbu lub Instytutu ginie, ale nadto kapitał przez klassyfikacyą, wypożyczenie, lub przeniesienie podpaść może stracie lub zmnieyszeniu; b) że Reskrypt Senatu Rządzącego do którego się Wydział Dochodów publicznych odwołuie niemówi o kapitale Akademickim, bo nawet na domie wspomnionym nie kapitał złp. 1000, aleiest kapitał złp. 900 na Akademią, co przeto wyiaśnić lub sprostować należy, przytem co do zaległości wspomniał JW. Kommissarz Skarbowy, że pomiędzy innemi zaległościami widzieć się daie na domie N. 49 Girtlerowy kapitał 6301, procent zaległy od niego iuż wynosi złp. 1571 gr. 11 które przez zaniedbanie exekucyi stracone bydź mogą dla Rządu, albowiem dom ten nie tylko licznemi ciężarami iest obarczony, ale nadto co raz bardziey się dezeluie, podobnież zaległość od Witalińskiego kwotę złp. 92 gr. 13 czyniąca od kilku lat nie iest exekwowana, prowizyia od kapitału złp. 1350 na Michałowicach, Krzesławicach i Biskupicach wynosi złp. 2149 gr. 4 a zatem przewyższaiąc Kapitał zagraża upadkiem, potrzebne iest wyiaśnienie, iakie w tym względzie przedsięwziął Rząd kroki dla zabezpieczenia tey należytości; podobnież iest potrzebne wyiaśnienie względem kapitału 30,000 złp. na Pleszowie,

inne uwagi JW. Reprezentanta Siemońskiego Członka Kommissyi Skarbowey objęte są spostrzeżeniami przez Kommissyą Skarbową co do Tytułu przedstawionemi.

JW. Delegowany Senator Bucieński odpowiadaiąc na powyższe uwagi oświadczył, iż Rządzący Senat niespoźnia kroków w ściągnieniu i zabezpieczeniu tych funduszów względnie których przedsiębierze kroki prawne i za granicą będące windykuie; co do summy 30,000 złp. na Pleśowie wyraził, iż wykazało się przeniesienie tey summy przez Xiążąt Czartoryskich na dobra na Wołyniu, a tak nierzetelność ta wykryśleniu ulega.

JW. Marszałek obiaśniał w szczególe będące summy w sporze sądowym, względnie których processa w porządku prawnym agituią się.

JW. Reprezentant Soczyński zastanawiał się nad podawaniem dochodów z procentów gdy tymczasem kapitały nie są pewne i procenta za granicą będące niemogą bydź exekwowane, radził przeto oddzielenie w wykazach.

JW. Reprezentant Mąkolski zwracał uwagę na potrzebne zaięcie się exekucyą prowizyi dla uniknienia przedawnienia przez prawo lat pięć oznaczonego przez co przerwanie przedawnienia nastąpi.

JW. Reprezentant Siemoński mówił o prowizyach w swey ilości przewyższaiących kapitał.

JW. Marszałek wyraził, że pochodzą z Epoki byłych Rządów względnie których stósowne kroki są przedsiębrane.

W Tytule V. Dochody Gminne Miasta Krakowa. JW. Reprezentant Mąkolski Członek Kommissyi Skarbowey czytał spostrzeżenia Kommissyi Skarbowey co do czynszów ziemnych i emfiteutycznych ubytek usprawiedliwiony przez zburzenie domów, a co do Wałów na Zamku uważała Kommissya możność intraty, JW. Repr: Siemoński zwracał uwagę potrzeby oznaczenia ztąd intraty dla Skarbu, ażeby dotychczas użytkuiący darmo przez przedawnienie niezyskał prawa własności do poboru. JW. Marszałek oświadczył, iż Senat Rządzący zwróci uwagę na ten dochód.

W dalszym porządku postępuiąc kommissya skarbowa do Rachunku Rozchodów funduszu ogólnego z roku etatowego $18\frac{19}{20}$ czytał tey spostrzeżenia JW. Reprezentant Mąkolski Członek Kommissyi.

W Tytule I. Wydatki na Linią Administracyiną niewypłaconą w tym Tytule kwotę złp. 2256 gr. 11 uznała kommissya za oszczędność.

W Tytule II. na liniią Sądową wykazuiącym, że przez rok etatowy nienastąpiła wypłata oznaczoney Budżetem summy, wyraziła Kommissyia Skarbowa za powód spóźnione obrachowanie, lecz pensye odebrane, co potwierdza niedogodność teraźnieyszey manipulacyi Rachunkowey.

W Tytule III. na Akademią i Szkoły oznaymiła Kommissya Skarbowa, iż wypłacona kwota więcey okazuie się pochodzić z tego; iż pomimo 410,333 złp. gr. 5 Akademiia wybrała opał in natura za który należy się Złp. 3658 gr. 25 a zatem ta ilość iako nadpłacona okazuie się, zaś summa 6803 złp. odnosi się do zaległości w których rozpoznanie Kommissya Skarbowa niewchodzi. Tu Kommissya Skarbowa zażądała decyzyi Izby Prawodawczey iak ma bydź uważana nadpła-

cona Akademii ilość w Rachunkach podana?

JW. Delegowany Senatór Kucieński wyraził, że Akademiia brała opał w naturze, a gdy w r. 1818 w Budżecie opuszczony został, Akademiią upominała się o ten, i Senat Rządzący na wstawienie się Wielkiey Rady Uniwersytetu wydał opał z zastrzeżeniem zwrotu należytości gdyby przyszła Reprezentacyia nieprzyjęła, co też gdy przeszła Reprezentacya r. 1819 przyięła przedmiot iest załatwiony.

JW. Reprezentant Kryspin Hr. Zeliński żądał, ażeby gdy wydatek nastąpił nad Budżet, był zwrócony przez Akademią.

JW. Delegowany Senatór Kucieński oświadczył, że na Budżecie nie było iaśnie czy ma bydź dany w naturze opał, a przeto gdy poprzednio pobierała tenże Akademia, Senat takowy iako potrzebny nie tylko dla Akademii, ale i dla szkół początkowych i S. Jana wydać polecił; dodał przytem JW. Delegowany Senatór, iż Akademiia stoiąc na funduszach Budżetem ogólnym Kraiu obiętych nieposiadała na opał funduszów, oszczędności zostały wyczerpane przez przedsięwzięte fabryki w Ogrodzie Botanicznym, Bursie Jerozolimskiey i innych Gmachach Akademickich, z penzyi zaś Professorów na opał odciągać nie można było.

JW. Reprezentant Florkiewicz iako Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey tegoroczney i Seymu r. 1818 z dyaryuszu Seymowego roku tegoż obiaśniał, że w ówczas gdy decyzya Budżetu następowała Tytułami w tych co do Akademii oznaczony był fundusz na opał.

JW. Reprezentant Mąkólski czytał dyaryusz Seymowy co do tey materyi obeymuiący czynności Seymu r. 1818.

JW. Marszałek odczytane uwagi iako obięte głosem JW. Reprezentanta ówczasowego Drake nieznaydował bydź uchwałą Seymową.

JW. Reprezentant Siemoński Członek Kommissyi Skarbowey Seymu r. 1818 odwołał się do przedstawionego w ówczas z swey strony Budżetu i wyraził, że w tym życzył dobrze Narodowi, bo oprócz 418,667 złp. 26 gr. na Akademiią 102,000 złp. zostawało oszczędności, przez co Akademiia lepiey byłaby uposażoną; mówił przytem o potrzebie drukowania dyaryuszu Seymowego co do Budżetu dla obiaśnien.

JW. Marszałek przedstawiaiąc, że 6000 złp. za opał Akademii były przez przeszłą Reprezentacyą przyięte, decyzyą przedmiotu na teraz wprowadzonego oddał względom Izby Prawodawczey, na którey hoyności zostaie Akademia, a następnie wyraził, że przez niedanie opału szkoły musiałyby bydź rozpuszczone i oranżerya uszkodzeniuby podpadła.

JW. Reprezentant Siemoński znaydował danie Akademii opału nad Budżet iako usurpacyą przez Władzę wykonawczą i gdyby Kommissya Organizacyina nie była ścieśniła Władzy Reprezentacyi przez podciąganie wydatków pod inicyatywę Senatu, Reprezentacya umiałaby cenić wydatki dla Akademii potrzebne.

JW. Reprezentant Kozłowski mówił, iż do Izby Prawodawczey z Art: 134 Statutu urządzaiącego zgromadzenia polityczne należy tylko rozwaga czy wydatki użyte zostały na właściwe przeznaczenie.

JW. Reprezentant Mąkólski odwołał się z powodu tego wniosku do następnego Art: 135 podług którego nadużycie grosza publicznego ulega rozpoznaniu Izby Prawodawczey, uczynił przytem wniosek, że na znacznych oszczędnościach z lat przeszłych 60,000 złp, a teraz 40,000 złp. niewyrachowanych Akademia ma fundusz do zastąpienia opału.

JW. Marszałek wyraził, że fundusz oszczędności iest wyczerpany przez fabryki około Domów Akademickich przedsiębrane, i nadto służy na zabespieczenie losu Professorom wysłużonym.

JW. Reprezentant Sapalski zastanawiał Izbę, iż przez napływ Uczniów do szkół przychody Miasta znacznie się powiększaią, że opał dla Akademii iest konieczny inaczey rozeyśćby się musiała Młodzież szkolna.

JW. Reprezentant Siemoński utrzymywał, że z Minerwaliów zaspokoić można opał Akademii. — JW. Marszałek objaśnił, iż Minerwalia maią insze przeznaczenie, przytem wyraził, iż gdy przeszła Reprezentacyia przyięła wydatek na opał, i ten na rok następny wyznaczyła, przedmiot iest usprawiedliwiony i zależy od względów Izby Prawodawczey przyięcie.

JW. JX. Reprezentant Dubiecki oświadczaiąc, że gdy *sub spe rati* wydatek na Towarzystwo Dobroczynności zrobiony Seym roku 1817 z uniesieniem tę ofiarę Narodową przyiąć raczył, przeto radził równie w porządku tym zrobiony przez Rządzący Senat dla Akademii wydatek z Wspaniałomyślności Narodu przyiąć.

JW. Reprezentant Soczyński oznaymił, iż na Budżecie roku 1818 był oznaczony fundusz na opał, oszczędność w tytule na Akademiią była w innym źródle, lecz niebyło żądanych w szczególe obiaśnień.

JW. Reprezentant Mąkolski zwracał uwagę na znaczne koszta opału Akademii w proporcyi do opału innych Magistratur.

JW. Reprezent: Kadłubowski wniosł, aby gdy iuż opał wydany został, nastąpiło onego przyięcie w rachunkach.

JW. Reprezentant Gawronski rzekł iż nie idzie czy ma bydź przyznany opał, tylko gdy brała Akademiia opał, gdzie się podziały 6000 złp.

JW. Marszałek oznaymił, że opał niebył oznaczoney, tylko Senat Rządzący go awansował.

JW. Delegowany Senator Kucieński oświadczył przytem, że Senat Rządzący ma prawo do czynienia nadzwyczaynych wydatków, a przeto na tey zasadzie wydany Opał dla Akademii ma mieysce.

JW. Reprezentant Mąkólski chciał mieć wykazane prawo, na mocy którego Senatowi służyćby mógł tytuł czynienia wydatków nad Budżet.

JW. Delegowany Senator Kucieński, czytał przeto Artykuł 134 Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne obeymuiący możność czynienia wydatków na nieprzewidziane i nieuchronne potrzeby kraiu, czytał następnie Artykuł 38 Statutu Urządzaiącego rachunkowość w w którym dopuszczone iest wydanie więcey względom Etatu, a w Artykule 40tego Statutu przepisany iest sposób usprawiedliwienia takiego wydatku za dołączeniem wyraźnego upoważnienia Senatu; z tych

przepisów wywodząc JW. Delegowany Senator Kucieński służące Rządzącemu Senatowi prawo dla nieprzewidzianych i nieuchronnych potrzeb czynienia nad Budżet wydatków, odwołał się do urządzeń wszelkich Kraiów, gdzie na podobne potrzeby maią zostawione Rządy fundusze, i smutną byłoby dla Senatu rzeczą, gdyby miał ścieśnioną w tym Władzę.

JW. Reprezentant Mąkólski Członek Kommissyi Skarbowey przyznawał tylko Rządzącemu Senatowi możność używania summ Budżetem oznaczonych, inaczey Władza Reprezentacyi w stanowieniu Budżetu byłaby tylko idealną, zastanawiaiąc się przytem nad powołanym Statutem urządzaiącym rachunkowość z formy rachunkowości utrzymywał niemożność dopuszczenia Władzy w użyciu przez Senat wydatków nad Budżet, ile w tym Kraiu są Budżetem oznaczone summy na Extraordynarya.

(Dalszy ciąg w następnym Numerze.)

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Petersburga d. 5 Stycznia d. k.

Pierwszego dnia świąt Bożego Narodzenia, stolica tuteysza obchodziła pamiątkę zwycięzkiey wyprawy 1812 roku i szczęśliwego oswobodzenia Rossyi od nayścia nieprzyiaciela. W zamku rezydencyonalnym był wielki ziazd osób znakomitych zrana na nabożeństwie, gdzie oraz składano hołdy powinszowania NN. Cesarzowym. Podobnież po wszystkich kościołach uroczyste z tego powodu odprawiano nabożeństwo, przy śpiewaniu *Te Deum* i całodziennem biciu w dzwony. Wieczorem stolica była oświeconą.

W dzień Nowego Roku było liczne zgromadzenie osób znakomitych w pałacu rezydencyi zimowey; wszyscy śpieszyli tam z zwyczaynemi w dniu tak uroczystym powinszowaniami. Władze woyskowe i cywilne, officerowie gwardyi i woyska, tudzież inne osoby maiące wstęp u dworu, o godzinie 9tey zrana udały się do pokoiów Nayiaśnieyszych Cesarzowych Maryi i Elżbiety i złożywszy im hołdy należnego uszanowania, towarzyszyły do kościoła zamkowego, gdzie także o godzinie 12tey przybyli Posłowie wszystkich dworów zagranicznych tu znayduiący się, i po wysłuchaniu świętey liturgii odprowadzili NN. Panie do wielkich pokoiów, gdzie oświadczyli powinszowania w imieniu Monarchów swoich. — Znaydował się tamże i W. X. JMć. Michał, który dopełniwszy powinności synowskiey w złożeniu powinszowań Nayiaśnieyszey Matce swoiey, równie iak i Cesarzowey panuiącey Elżbiecie, sam podobnież od wszystkich obecnych odebrał.

Z Paryża d. 24 Stycznia.

Monitor donosi, iż Jenerał Donadieu (który iako członek izby Deputowanych, iak wiadomo, mówił przeciw Ministrom) został z pocztu jenerałów poruczników wymazany.

Zdaie się bydź postanowionem, iż w przypadku gdyby narady w Laybach nie wzięły pożądanego skutku, utworzone zostanie w połudnowey Francyi pod Alpami obserwacyyne woysko. Król Sardyński rozkazał twierdze swoie opatrzyć dostatecznie w potrzeby woienne i żywność; korpus Sardyński ściągaiący się w Piemoncie, składa się z woysk zasługuiących na zaufanie. Stosunki nasze z

Dworem Sardyńskim są ciągle przyiacielskie.

Oprócz północnego naszego woyska, które iest zupełnie urządzone, uzupełnione są także teraz pułki Szwaycarskie. Do legionu Niemieckiego pod Xciem Hohenlohe werbuią mocno.

* Zapewniaią, iż przy roztrząsaniu Budżetu w izbie Deputowanych wniesionem zostanie uchylenie lotteryy i grów publicznych, iako niegodnych Rządu, któremu nie są oboiętne publiczna moralność i spokoyność rodzin.

P. Nicollet, astronom tuteyszey Królewskiey gwiazdopatrzni, odkrył dnia 21 b. m. w wieczór małego kometę. Małe on wydaie światło, ale ogon iego wynosi pół stopnia, i bez pomocy szkła dostrzedz go nie można.

Były Minister Angielski P. Canning przybył do Paryża.

Pod tytułem: "Europa i Ameryka„ wyszło tu nowe pismo przez X. Pradt. — P. Lefuel wydrukował tu przepyszne pieśni z różnych sztuk teatralnych pod tytułem: "Roże Wodewillu.„ Pąna Cleyeau wydawczyna tych sztuk zapozwała go iako przedrukowacza i żąda 47,500 Fr. wynagrodzenia, 1000 kosztów i konfiskaty Roż.

P. Bonpland naturalista Francuzki i niegdy towarzysz sławnego Wędrownika Humboldta, obieżdza teraz brzegi rzek Parana i Paraguay, i stara się dostać wewnątrz ostatniey prowincyi. Okręt na którym odbywa swą podróż uzbroiony został przez Francuzki Dom kupiecki Roquin.

Okręt z St. Domingo przywiozł wiadomość, iż handel Francuzki spodziewać się tam może wielkich korzyści. — W szkatule Króla Chryst fa w Sansusi znaleść mian 250,000 piastrów w gotowiźnie, tyleż w Cap-Hayti, a w twierdzy la Ferriere 45 mill. gourdow (po 1½ tal.) W banku Angielskim miał mieć 3 mill. funtów szterlingów. W magazynach znaydowało się 14 mill. funtów kawy i 8 mill. funtów baweły (Ostatnie dwa zapasy mogą bydź prawdziwe, ale wielkość skarbu pieniężnego zdaie się bydź wątpliwa.) Wartość kleynotów podaią do 1 mill. gourdów. Pułk Królewski, który stał w mieście Kap i odebrał rozkaz poyścia przeciw buntownikom w St. Marc, naypierwszy oświadczył się za zruceniem iarzma, gdy Naczelnik iego Xiąże Marmelade, który nazywa się znowu Jenerałem Richard, odwiódł żołnierzy od poyścia mordować swych braci, przyrzekaiąc im nagrodę, ieżeli przyczynią się do obalenia tyranii. W krótce przystąpił do niego pułk lekkiey konnicy: krzyże Henryka zostały pozrucane, wolność i niepodległość z wykrzykiem: "Precz z tyranem! żadnego Króla, żadney szlachty! Wszyscy iesteśmy bracia i równi!„

Słychać, iż Jenerał Bertrand w krótce przywiezie swoie dzieci z wyspy S Heleny dla edukacyi do Europy. Okręt z Nantu chciał w powrocie zarzucić kotwice nie daleko tey wyspy dla nabrania żywności; lecz ośm woiennych Angielskich okrętów, które ustawicznie około tey okropney wygnania skały krążą, zbiegły ze wszystkich stron do niego i niedopuściły zarzucić kotwic. Tego czego z żywności żądał i co się tam znaleść mogło, dowieziono mu, i musiał się oddalić.

Z Bordeaux piszą pod dniem 12 Stycznia: W tey chwili zdaie się zachodzić wielka korrespondencyia między Dworami Hiszpańskim i Londyńskim. Dla burzliwego morza i niebezpieczney żeglugi wszyscy gońcy Hiszpańscy udaiący się do Londynu przeieżdżaią przez nasze miasto do Kale, a ztamtąd przewożą się do Dowru. Tąż samą drogą przeieżdżaią gońcy Angielscy do Madrytu. — W krótce oczekuiemy tu nowych Posłów Hiszpańskich do naszego i Londyńskiego Dworu. Dotychczasowi Posłowie przy tych Dworach, Xiążęta Frias i Santa Cruz, powołanemi są do Hiszpańskiey rady stanu, i w krótce udadzą się do Madrytu.

Z Frankfortu d. 24 Stycznia.

Biega tu i w wielu Niemieckich miastach Nota następuiącey treści: "Nie wchodząc w taiemnice gabinetów, przywieść przynaymniey można czyny względem uczuciów N. Cesarza Rossyi, które żadney nie podlegaią wątpliwości. Cesarz Alexander, założyciel S. Przymierza, utrzymać chce sprawiedliwość podług przepisów Religii; sprawiedliwość, na którey nie zawiodą się słuszne nadzieie wieku oświeconego. Z tego powodu nadał Polsce, którą pod potężną swoią przyłączał protekcyią, stosowną do potrzeby czasu konstytucyią; z tegoż powodu nadał poddanym nadbrzeża Baltyckiego przyzwoitą wolność i prawa obywatelskie; z tegoż powodu przypominali iego Ministrowie na Kongressie Wiedeńskim warunki, na których opieraią się spokoyność i szczęście kraiów Niemieckich, iako też przychylne uczucia, które Cesarz Alexander nie boiętnie wyrzekł względem chwały i potęgi Niemiec; z tegoż powodu zasłonił ten Monarcha zagrożoną niepodległość i podział W. Xięstwa Badeńskiego, nie należał do narad Karlsbadzkich i szanował niepodległość Związku Niemieckiego. Alexander nie oddalił się nigdy od otwartego i wspaniałomyślnego swoiego systematu opiekuiącego się pokoiem i sprawiedliwością świata. We wszystkich zdarzeniach utrzymywał z naywiększą nieinteressownością całą swoią potęgą zasady S. Przymierza, które razem są zasadami Ewanielii. Nie iest zatem podobieństwem, aby przystąpił do koalicyi iako nieprzyiaciel porządku rzeczy, iaki przystoi cywilizacyi i potrzebie ludów. Co się zaś tycze zdarzeń w Neapolu, te są tak zagrażaiące spokoyności Monarchom i ludom, iż Cesarz Alexander postąpiłby przeciw znanem powszechnie uczuciom swoim, gdyby był oboiętnym widzem iak, skryta sekta i zbuntowani żołnierze narzucaią Monarsze swoiemu konstytucyią, która winna tylko istność swoią nadzwyczaynem okolicznościom, w iakich się Hiszpaniia w r. 1812 znaydowała, ale nigdy służyć nie może za wzór w zwyczaynym biegu rzeczy.,,

Z Elberfeld d. 20 Stycznia.

Angliia wyprowadziła w latach od 1814 do 1818 roku wełnianych i bawełnianych towarów, przędziwów bawełnianych i lnianych za 14'0 mill. talarów. Ląd Europeyski naymniey tych towarów dostał; ale naywiększa ich część poszła do Indyy wschodnich i zachodnich i do Ameryki. Fabryki Westfalskie i Nadreńskie mogłyby taniey ieszcze i w lepszych gatunkach dostarczyć tych towarów, gdyby tylko niezbywało na pośrednich kupcach, którzyby zaraz płody od fabrykanta kupowali i daley wysełali, iak się w Anglii dzieie.

DODATEK
DO Nro 12.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 11 LUTEGO 1821 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Nauk z Jagiellońskim Uniwersytetem złączone, obchodząc uroczyście rocznicę założenia swoiego, odprawi w Amfiteatrze Szkół Nowodworskich na dniu 15 Lutego 1821 r. o godzinie 11tey przed południem posiedzenie publiczne w niżey opisany sposób:

a) Prezes Towarzystwa Nauk, Rektor Uniwersytetu, Walenty Litwiński, zagai posiedzenie i wystawi w należytym obrazie całoroczne działanie Towarzystwa.

b) Kollega Paweł Czaykowski odczyta pochwałę ś. p. Jacka Idziego Przybylskiego wysłużonego Professora Akademii Krakowskiey.

c) Kollega Stanisław Zarzecki zamknie posiedzenie dalszym ciągiem pierwszych dziejów Miasta Krakowa.

w Krakowie dnia 8 Lutego 1821 r.
Paweł Czaykowski,
Sekr: Tow: Naukowego.

Wiadomość o życiu ś. p. Daniela Walewskiego,
wyięta z Gazety Korrespondenta Warsz:)

Kilka miesięcy nie upłynęło, a dwie straty bolesne familia Walewskich poniosła; dziś trzecią opłakiwać musi. — W iedney prawie chwili runęły trzy świetne podpory starożytnego Kolonnow rodu. — Dnia 14 Grudnia r. z. przeniósł się do wieczności Daniel Walewski Archidyakon Gnieznieński. Odgłosem iego upadku był tylko ieden i powszechny ięk familii i znaiomych. Jest toż naypięknieysza pochwała zmarłego, którey żadna wymowa wysłowić, żadna sztuka naśladować nie zdoła. — Nie same tylko skłonności i życzenia serca zalecały Daniela Walewskiego, życie iego przyozdabiały obywatelskie cnoty i szlachetne czyny. Krótka o nich wzmianka potrafi ziednać dla niego szacunek tych nawet, którzy go nie znali. — Przeznaczony wolą Naywyższey Jatności do stanu duchownego, po odbytych w celu naukowym podróżach do Włoch, Francyi i Niemiec, został wyniesiony na godność Kanonika Gnieznieńskiego, a późniey zasługi utorowały mu drogę do stopniów Kantora Krakowskiego, i Archidyakona Gnieźnieńskiego. — Z młodości ćwiczony w sztuce służenia Oyczyznie, ieszcze nie wiele lat liczył, kiedy go szacunek i zaufanie współobywateli na godność (tak wiele w ów czas znaczącą) Prezydenta Trybunału powołały. Monarcha obdarzył go orderem S. Stanisława w nagro-

dę chwalebnie dopełnionych obowiązków tego urzędu. Za Xięstwa Warszawskiego był Sędzią Pokoiu. Jest to potrzebą dusz wielkich koić rozterki, zaszczepiać pokoy i zgodę, iakoż był to podobno naymilszy urząd dla serca Jego. Zawsze bezpłatnie dług winny społeczeństwu oddawał, cnota rzadka, która o sobie dla innych zapominać każe. Mało było rad familiynych w części Polski któ a zamieszkiwał, gdzieby nie był naygorliwszym członkiem, tak wiele na Jego zdaniu polegano. On sam i poczytywał za zaszczyt używanie siebie, i gniewał się, gdy przez wzgląd na Jego powagę był oszczędzany, mniemał bowiem, że uchybiał powinności, gdy mu zostawało cokolwiek czasu i sił od pracy łożoney dla dobra innych. Nie ludzkość w sobie, lecz siebie w całem ludzi widział zgromadzeniu, szczęście drugich było warunkiem szczęścia Jego.— Sprawowny na usługach kraiu i familii, przeżywszy lat 70 starość niosła go do wyższego życia odbierać nagrodę. —— Krzywdzę zmarłego pamięć kończąc wyliczanie Jego prac i zasług, lecz dałbym dowód nieporównaney śmiałości, gdybym usiłował wyczerpać Jch miarę. — Wierny zasadom czystey moralności, religia Jego była kierowana światłem nauki i rozsądku. A ieżeli dary natury za zalety uważać się godzi, żywy Jego temperament był szczęśliwym wieszczem zdolności duszy. — Bohatyrskie starożytnych czyny były zawsze obecne w Jego pamięci, przytaczał ie często w rozmowach, nie żeby się z próżney erudycyi chełpił, lecz że dusza Jego karmiła się niemi i pieściła się mimowolnie z tak godnemi przypomnieniami, nosząc w sobie uczucie możności Jch wykonania.— Wszystko co iest pięknem i wyniosłem, dla niey utworzonem się być zdawało. Błąd nawet nadawania za wiele wagi szlachectwu i świetności rodu w nim był nieiako zaletą. — Lubił te dary przypadku dla tego, iż więcey źródeł czynienia dobrze przedstawiały, uważał ie za skazówkę powinności, za pochop konieczny do prac chwalebnych, więcey jeszcze potępiał surowo tych, którzy zaniedbywali utorowaney sobie drogi do honoru i chwały. Cieszył się sławą swych krewnych, powinowatych, przyiaciół, iak gdyby Jego własną była. — Wyobrażenie złego tak mu było obcem, że nie poymował, iak wyższe nad innych w społeczności położenie, większa moc, obszerniejsze pole działania, mogły kiedy przeciwne dobrym sprawić skutki. — Oddawał się chętnie zabawom towarzyskim, rozkosze życia nie były dla niego obcemi, one bowiem, gdy nieprzechodzą miary rozrywki, stają się potrzebą dla tego, kto ciągle wyższym zatrudnieniom poświęca się; używać ich tylko prawdziwie może dusza śmiała pokoiem sumnienia. Zrobić się bogatym godziwą pracą iest to dowód ciągłey baczności, rozsądnego postępowania, lecz chwalebnieysza iest nierówne,l przy rządzie i umiarkowaniu choćby samo tylko piękne imie następcom w puściznie zostawić. — Tak się stało z Mężem, którego zgon opłakuiemy. — Uczciwy maiątek odziedziczył po Rodzicach, a umarł prawie w ubostwie, w porównaniu tego co dawniey posiadał. — Jego maiątek jdzieli familia, którą za życia obdarzył, sludzy i domownicy, których iego dobroć wzbogacała, bo nie umie być nieufnym ten, kto sam na zupełne zaufanie zasługuie, i kto nie

poymuie niewdzięczności. — Gdy był Sędzią Pokoiu, godził często zwaśnione strony własnym nakładem, stronę uporczywą z własney kieszeni zaspokaiaiąc. Tak to dalece uważał on maiątek iako skarb do broczynności poświęcony, który los człowiekowi do podobnego tylko szafunku powierzył. Mówiłby kto patrząc na iego uczynki, że teyże dobroczynności cały swóy los był winien; kto tak chwalebnie i pożytecznie dni swoie pędził, tego śmierć iest tylko spokoynem przeyściem do lepszego życia; na tego mogiłę późna potomność kwiaty wdzięczney pamięci sypać będzie. — Daruy czcigodny cieniu, że uwiedziony zbytkiem uczuciów i wdzięcznością familiyną, poważyłem się dotknąć Twoiey sławy, używay w pokoiu zupełnego szczęścia, którego cię godnym sąd ludzi przed czasem był uznał.

Z Wiednia d. 2 Lutego.

NN. Arcyxiążęta: Następca tronu i Franciszek Karol poiechali ztąd dnia 30 z. m. do Laybach.

Gazeta Laybachska pod dniem 30 Stycznia zawiera: "W przeszły piątek raczył Nayiaśnieyszy nasz Cesarz 6 godzin znaydować się na posiedzeniu tuteyszego Gubernium. W wieczór tegoż dnia w dobrze oświeconym tuteyszem teatrze członki Filarmonicznego towarzystwa dały muzyczną akademiią na korzyść ubogich miasta, i Łaskawy nasz Monarcha raczył z powodu tego posłać do kassy ubogich 100 czer. zło. — Dnia 29 b. m. około godziny 3 z południa przybyła tu Xiężna Floryda, Małżonka Króla Neapolitańskiego."

Z Berlina d. 1 Lutego.

Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiąże Mikołay odiechał ztąd na powrót do Petersburga. — Tamże udali się nadzwyczayny Poseł i Minister W. Xięcia Meklenburgsko-Szweryńskiego przy naszem Dworze, Baron Lützow, i Rossyyski polowy Strzelec Zubiński gońcem.

Z Austryi d. 27 Stycznia.

Powszechna ciekawość natężona iest na wiadomości z Laybach. Słychać z pewnością, iż ieżeli Król Neapolitański oświadczy, że narzuconą mu była konstytucyia, tedy parlament wezwany zostanie, aby dobrowolnie złożył swoią władzę i oczekiwał z rąk Króla konstytucyi, albo zezwolił, ażeby dla utrzymania wewnętrzney i powszechney spokoyności korpus woyska Austryiackiego wszedł do kraiu Neapolitańskiego i spokoynem osadzeniem zapewnił iego bezpieczeństwo.

Z Bruxelli d. 27 Stycznia.

Ciągle ieszcze wiele okolic kraiu naszego są wodą oblane, a mianowicie miasto Herzogenbusch, które podobnem iest do wyspy.

Bieg gońców przez miasto nasze zagęścił się znowu.

Od brzegów Menu d. 25 Stycznia.

Nay wyższą górą na ziemi iest Himellaia w Azyi, bo wysokość iey wynosi 24,821 stop, a zatem wyższą iest od Chimborasso w Ameryce o 4781 stop. Nay wyższą górą z Alpów iest Mont-Blanc, bo ma 14,676 stop. Góra Himellaia iest na 244 mil Angielskich widoczna; Ararat na 240; Chimborasso na 160; Pik na Teneryffie na 135; Pik Azorski na 126; góra Athos na 100; Pik Adama na wyspie Ceylon na 95; Góry Ghaut w Indyach na 94. Naywyższym gmachem iest Kościół S. Piotra w Rzymie, bo wynosi

486 stop; naywyższym punktem, którego ludzie doszli, iest 18,112 stop, a naywyższym stopniem do którego powietrzna machina doszła, 21,386 stop.

Nadzwyczayne podniesienie się złota pochodzi, podług listów Hamburgskich, z licznego wykupywania go do Anglii, którego połowa w krótce z Niemiec tam wyydzie.

W Frankforcie żyią były Król Szwedzki Gustaw, i znany podczas rewolucyi Francuzkiey pod imieniem Karola Heskiego Xże Hessen-Rothenburg nader prywatnie bez własnych nawet służących. — Bawi tam także Jenerał Gourgaud, który podać zamyśla proźbę do izby Deputowanych o dozwolenie powrotu do Francyi.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest: d. 11 Lutego JP. Franke nazwany północnym Herkulesem, da po 5ty raz wielkie Widowisko, które poprzedzi Opera w 2 aktach, z francuzkiego, z muzyką Pana Nicolo Isuard, pod nazwiskiem: *Doktór Turecki.*

Dziś także dana będzie 4ta *Reduta*, czyli: *Bal maskowy* w pałacu pod Krzystoforami Nr. 358 na pierwszym piętrze.

Wyszło tu dziełko pod Tytułem: *Oratio de Civitatum & Patrumfamilias Subditos & Liberos Vaccinatione Servandi Officio. — Præfatio originem & progressus Vaccinationis hujus exponit. — Authore Jassen Sacerdote.* — Znayduie się u sukcessorów Mateckiego i po wszystkich Xięgarniach Exemplarz po złp. ieden.

DONIESIENIA

Trybunał I. Instancyi W. M. Krakowa i iego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż gdy Licytacyie: pierwsza Domu Nr. 620 do Grzegorza i Katarzyny Zielińskich, na dzień 20 Listopada, druga Domów: Nr. 619 przy ulicy Rożaney do Jerzego Wiatrowicza, i Nr. 277 i 8 przy ulicy Grodzkiey do Sukcessorów: Dominika i Rozalii Krokiewiczów należącego, na dzień 1 Grudnia r. z. rozpisane, po zmnieyszeniu ceny szacunkowey do połowy w myśl Art: 8 prawa Seymowego na Zgromadzeniu Reprezentantów dnia 15 Grudnia 1818 roku względem spustoszałych Domów zapadłego, dla braku Licytantów do skutku nieprzyszły: przeto nowe termina do odbycia trzeciey Licytacyi Domów Nr. 620 i 619 na dzień 23. — Domu zaś Nr. 277 i 8 na dzień 24 Lutego r. b. naznacza się, a to pod warunkami poprzednio iuż kilkakrotnie ogłoszanemi. — W Krakowie dnia 18 Stycznia 1821 roku.

Mąkolski.
Skarzyński, Sekr.

Notaryusz Publiczny W. M. Krakowa z Okręgiem uwiadomia, iż po zapadłym wyroku Trybunału Appellacyynego z dnia 23 Stycznia r. b. Ruchomości po niegdy JW. Hr. Antonim Stadnickim, mianowicie: Srebra, Kleynoty, Meble, Zwierciadła, Bielizna, Garderoba, Obrazy, Książki, Powozy, Porcellana, Szkło, różne Sprzęty domowe i gospodarskie na wezwanie Opiekuna Sukcessorów nieletnich; w moc poprzednio wydaney Rezolucyi Trybunału tuteyszego z dnia 8 Sierpnia 1820 roku do Nr. 2409 przez publiczną Licytacyią za gotową srebrną kurrant monetę, w Domu pod Nr. 674 w ulicy Mikołayskiey w dniu 19 Lutego r. b. i następnych sprzedawane będą. — W Krakowie dnia 5 Lutego 1821 roku.

Olearski.

Podpisany Komornik sądowy, podaie do publiczney wiadomości, iż dnia 16 b. m. i r. o godzinie 10 ranney w domu pod L. 510 przy ulicy Floryańskiey odbędzie się przez publiczną Licytacyą sprzedarz różnych sprzętów domowych w drodze exekucyi sądowey zaiętych, iako to: stolików, szafek, biórek, krzesełek, komód, łóżek i t. p. tak machoniowych iako też bejcowanych, forsanu, książek w różnych ięzykach i t. d. Chęć kupna maiących z gotowemi pieniądzmi na oznaczony czas i mieysce zaprasza.

Tomasz Jerzyński, Kom: Sąd: